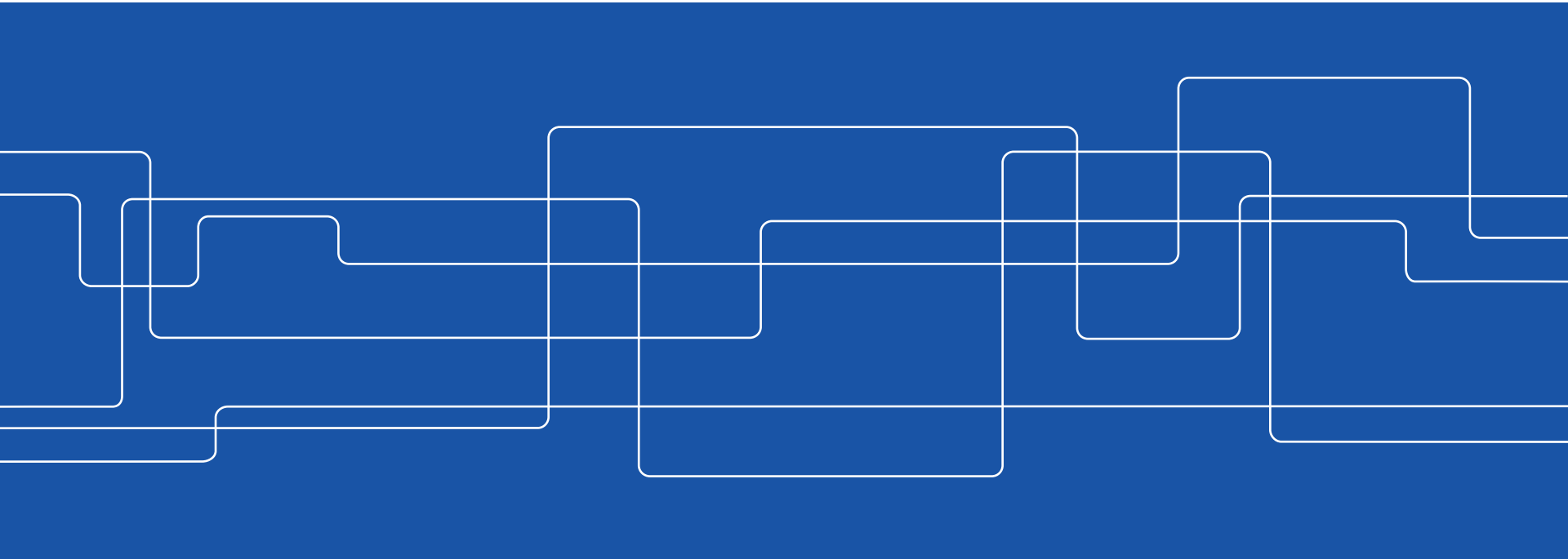

EL1010 Reglerteknik AK

Föreläsning 2:
Dynamik i återkopplade system och PID-reglering

Mer kursinformation

- Kurs-PM på kurshemsidan

<https://www.kth.se/social/course/EL1010/subgroup/ht-2016-143/page/kursinformation-74/>

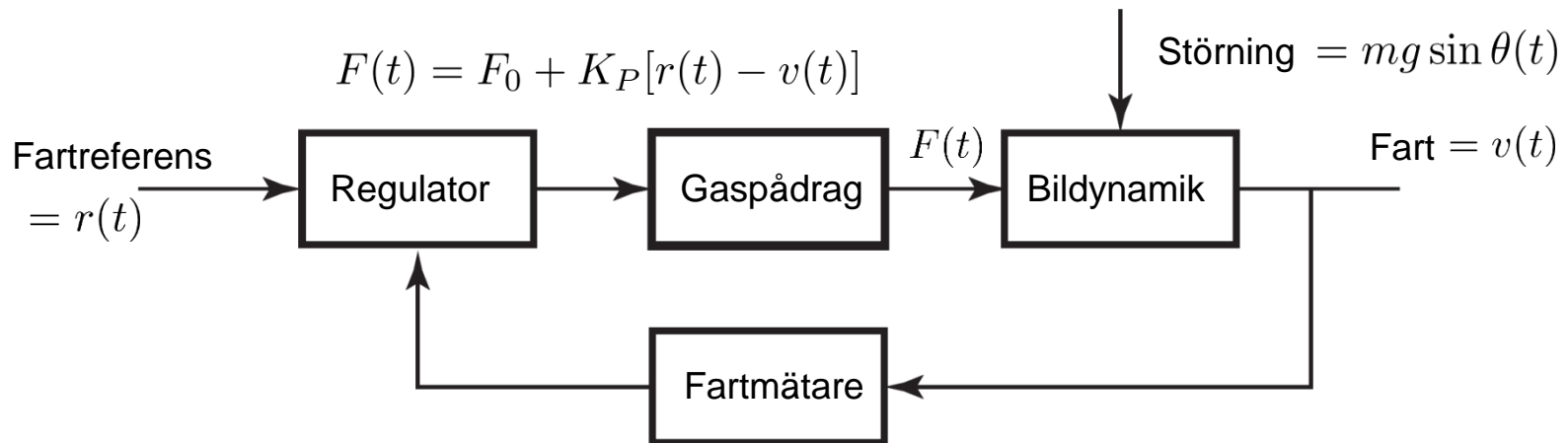
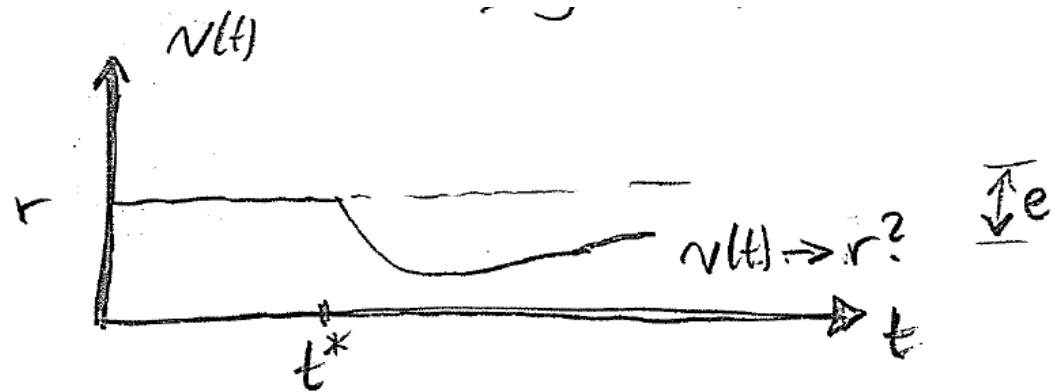
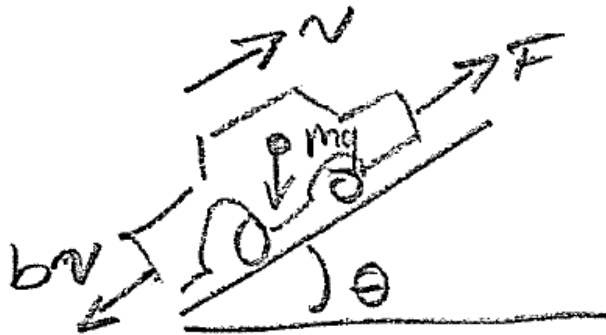
- Labbokning under <http://bilda.kth.se>
- Lab3 kommer inte läggas upp riktigt än
- Glöm ej att anmäla dig till kursen (STEX, stex@ee.kth.se)
- Kompendium finns på STEX (öppet 9.30-11.00 och 12.00-14.00) och att ladda ner på kurshemsidan
- Kursnämndsrepresentant från CMEDT/CINEK/CMAST/CDPER?

Dagens program

- Lösning av linjär differentialekvation (repetition)
  - Homogen och partikulär lösning
  - Laplacetransformen
- Analys av farthållare med PI-reglering
- Från differentialekvation till överföringsfunktion
- Poler och nollställen
- Stabilitet
- Slutna systems överföringsfunktion

Farthållning av bil med återkoppling (P-reg.)

Frågor

1. Hur ser insvängningsförloppet av stegsvar ut?
2. Kommer stegsvaret alls att svänga in? (Är det återkopplade systemet *asymptotiskt stabilt*?)
3. Finns det enklare sätt att räkna ut statiska reglerfel?

Svar: 1-2: Studera differentialekvation i detalj
1-3: Använd Laplacetransformen

Lösning av differentialekvation

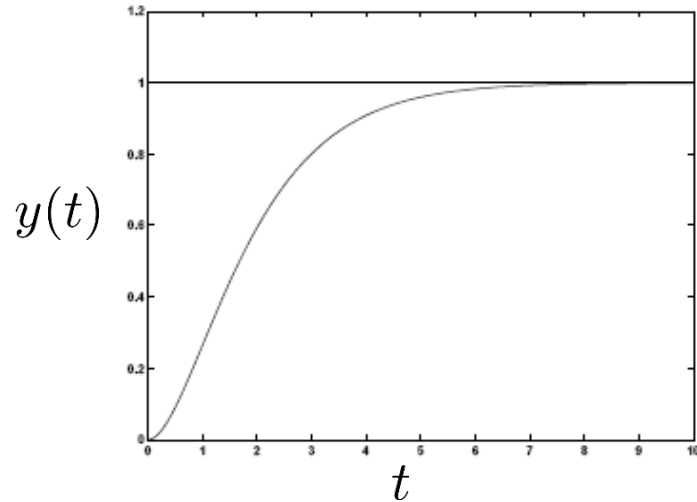
- Exempel: $\ddot{y}(t) + a_1\dot{y}(t) + a_2y(t) = u(t),$
 $u(t) = 1, t > 0$
- *Alla* lösningar kan skrivas på formen:
$$y(t) = y_{\text{part.}}(t) + y_{\text{hom.}}(t)$$
- En partikulär lösning är $y_{\text{part.}}(t) = \frac{1}{a_2}$
- Homogen lösning (alltså $u(t) = 0$)
$$y_{\text{hom.}}(t) = C_1e^{\lambda_1 t} + C_2e^{\lambda_2 t}, \quad C_1, C_2 \text{ valbara konstanter}$$
- Karakteristisk ekvation $\lambda^2 + a_1\lambda + a_2 = 0$

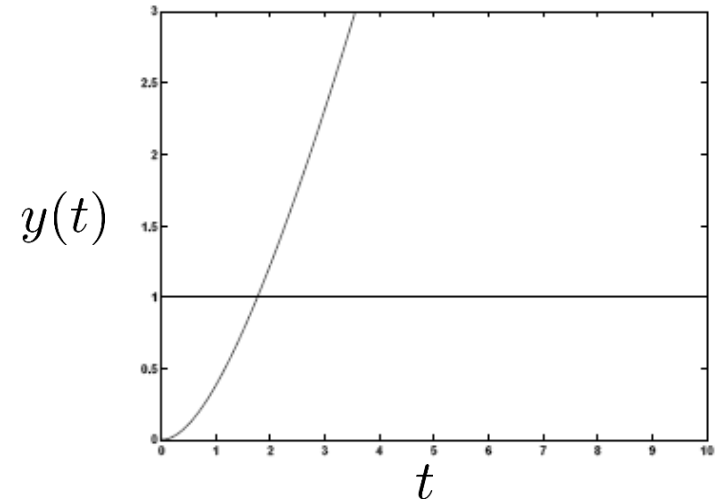
Lösningens principiella utseende

$$y(t) = \frac{1}{a_2} + C_1 e^{\lambda_1 t} + C_2 e^{\lambda_2 t}$$

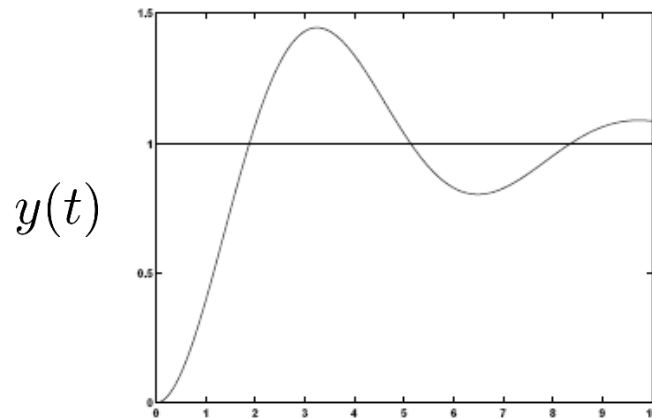
λ reella och negativa:

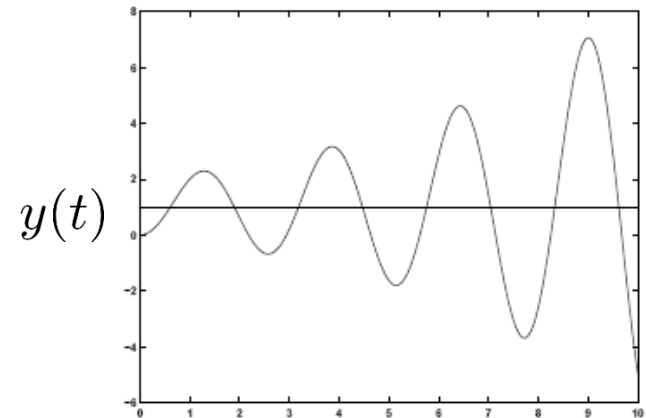
λ reella och positiva:

λ komplexa och $Re(\lambda) < 0$:

λ komplexa och $Re(\lambda) > 0$:

Laplaceformen

- Definition:

$$\mathcal{L}\{f(t)\} = F(s) = \int_0^{\infty} f(t)e^{-st} dt$$

- Exempel: $f(t) = 1$, $t \geq 0$ (steg)

$$F(s) = \int_0^{\infty} 1 \cdot e^{-st} dt = \left[-\frac{1}{s} e^{-st} \right]_0^{\infty} = \frac{1}{s}$$

Egenskaper

- (i) Entydighet $f(t) \Leftrightarrow F(s)$. Tabell!
- (ii) Linjäritet $\mathcal{L} [af(t) + bg(t)] = aF(s) + bG(s)$
- (iii) Derivering: $\mathcal{L} \left[\frac{df}{dt} \right] = sF(s) - f(0)$
Allmänt: $\mathcal{L} \left[\frac{d^n f}{dt^n} \right] = s^n F(s)$ om $f(0) = \dot{f}(0) = \dots = 0$
- (iv) Integration $\mathcal{L} \left[\int_0^t f(\tau) d\tau \right] = \frac{1}{s} F(s)$
- (v) Faltning $\mathcal{L} \left[\int_0^t f(\tau) g(t - \tau) d\tau \right] = F(s)G(s)$
- (vi) Slutvärdesatsen:
 $\lim_{t \rightarrow \infty} f(t) = \lim_{s \rightarrow 0} sF(s)$
om slutvärdet existerar

Exempel med Laplacetransformen

$$\ddot{y}(t) + a_1\dot{y}(t) + a_2y(t) = u(t), \quad y(0) = \dot{y}(0) = 0, \quad u(t) = 1$$

$\Downarrow \mathcal{L}$

$$s^2Y(s) + a_1sY(s) + a_2Y(s) = \frac{1}{s}$$

$\Downarrow$

$$Y(s) = \frac{1}{s(s^2 + a_1s + a_2)} = \frac{1}{s(s - \lambda_1)(s - \lambda_2)}$$

$\Downarrow \mathcal{L}^{-1}$ (tabell)

$$y(t) = \frac{1}{a_2} + c_1e^{\lambda_1 t} + c_2e^{\lambda_2 t}$$

(med c_1, c_2 valda så att $y(0) = \dot{y}(0) = 0$)

Tabell från Glad & Ljung

Några stegsvar

Nedan följer stegsvaren till några vanliga överföringsfunktioner.

$F(s)$	$\mathcal{L}^{-1} \left[F(s) \frac{1}{s} \right]$	
--------	--	--

1	1	(A.28)
-----	-----	--------

$\frac{1}{s}$	t	(A.29)
---------------	-----	--------

$\frac{1}{s^2}$	$\frac{t^2}{2}$	(A.30)
-----------------	-----------------	--------

$\frac{1}{s^n}$	$\frac{t^n}{n!}$	(A.31)
-----------------	------------------	--------

$\frac{1}{(s+a)^n}$	$\frac{1}{a^n} \left\{ 1 - \left(1 + at + \dots + \frac{a^{n-1}t^{n-1}}{(n-1)!} \right) e^{-at} \right\}$	(A.32)
---------------------	--	--------

$\frac{1}{s+a}$	$\frac{1}{a} (1 - e^{-at})$	(A.33)
-----------------	-----------------------------	--------

$\frac{1}{(s+a)(s+b)}$	$\frac{1}{ab} \left(1 - \frac{be^{-at} - ae^{-bt}}{b-a} \right)$	(A.34)
------------------------	---	--------

Laplacetransformen

- Känns detta svårt eller obekant?
- Repetitionsseminarium: Laplacetransformen
- Idag kl. 10-12 i sal Q2

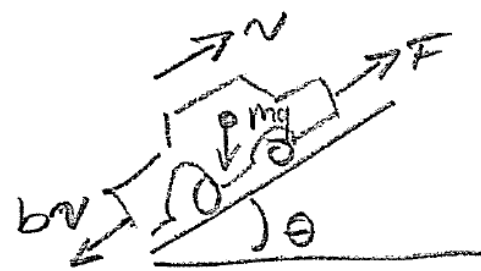

Frågor

1. Hur ser insvängningsförloppet av stegsvar ut?
2. Kommer stegsvaret alls att svänga in? (Är det återkopplade systemet *asymptotiskt stabilt*?)
3. Finns det enklare sätt att räkna ut statiska reglerfel?

Svar: 1-2: Studera differentialekvation i detalj
1-3: Använd Laplacetransformen

Exempel igår: Farthållning av bil

- Bilens dynamik $\dot{v}(t) = \frac{1}{m}F(t) - g \sin \theta(t) - \frac{b}{m}v(t)$
- Reglerfelet $e(t) = r(t) - v(t)$
- PI-regulator $F(t) = K_P e(t) + K_I \int_0^t e(\tau) d\tau$
- K_P och K_I valbara parametrar. Hur beror stegsvaren på dem?
- $K_I = 0$ ger statistiskt fel ($\lim_{t \rightarrow \infty} e(t) \neq 0$, visade vi på Frl.1)

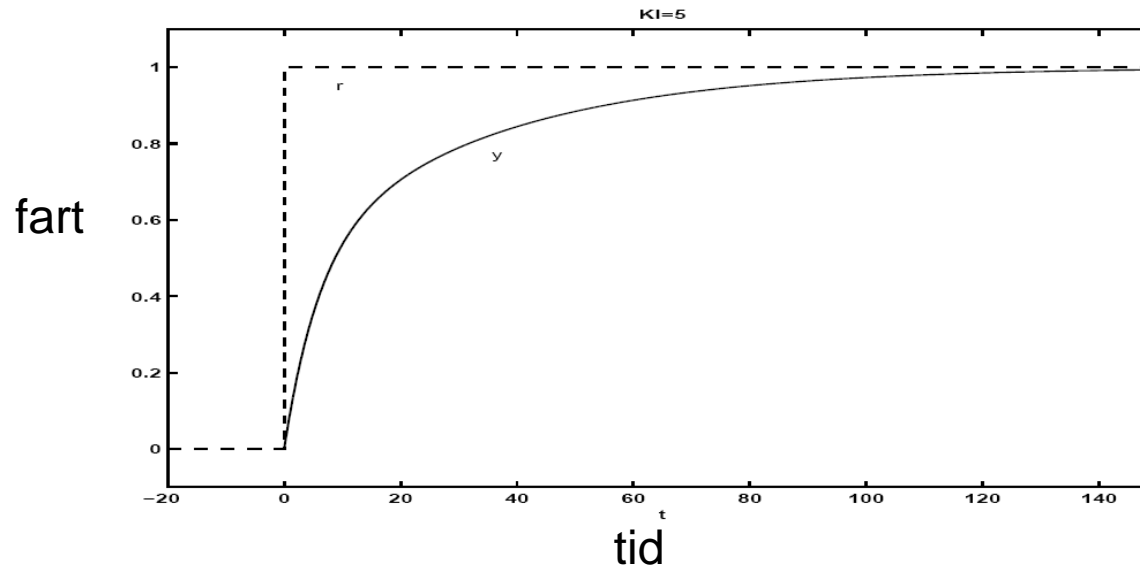
Farthållare: Överföringsfunktioner för slutna loop från tavlan

$$Y(s) = \frac{(K_P s + K_I)/m}{s(s + b/m) + (K_P s + K_I)/m} R(s) - \frac{s/m}{s(s + b/m) + (K_P s + K_I)/m} D(s)$$

(Kom ihåg: $y(t) = v(t)$ och $d(t) = mg \sin \theta(t)$
 $\mathcal{L}y(t) = Y(s), \mathcal{L}d(t) = D(s), \mathcal{L}r(t) = R(s)$)

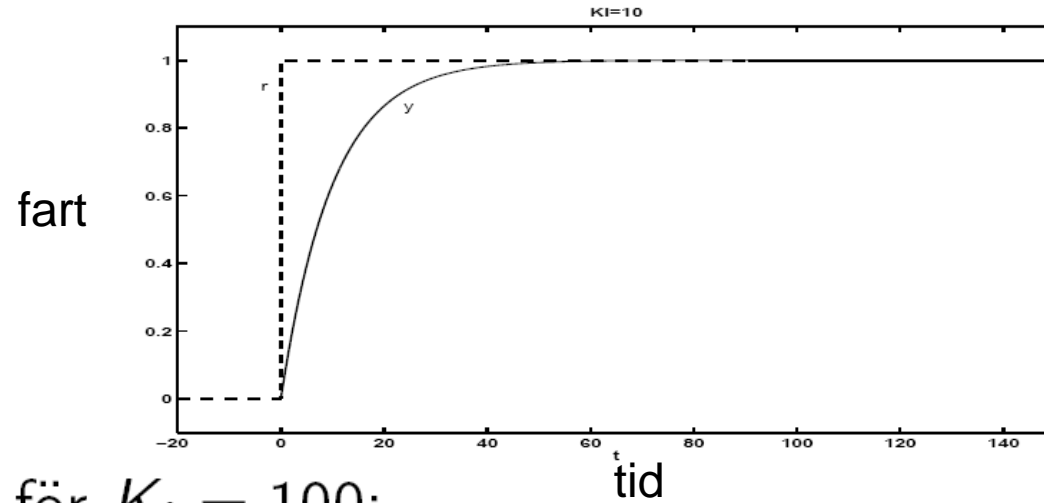
Farthållning av bil

- Studera fallet $m = 1000$ och $b = 100$.
- Betrakta utsignalen $y(t)$ (hastigheten) för steg i börvärdet $r(t)$ (referenshastighet) för olika K_I . Anta $K_P = 100$.
- Stegsvvar för $K_I = 5$:

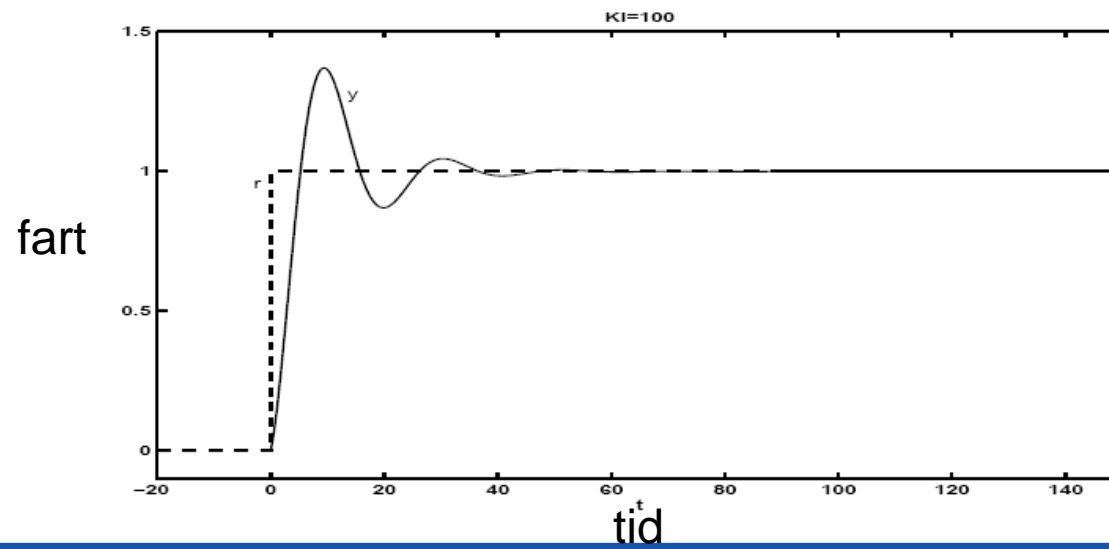

- Stegsvvar för $K_I = 10$:

- Stegsvvar för $K_I = 100$:

Quiz

(1) En funktion $y(t)$ har Laplacetransformen

$$Y(s) = \frac{1}{s+2} + \frac{1}{s} - \frac{s}{(s+1)(s+2)}$$

Vad är funktionens värde när $t \rightarrow \infty$

a) 0	b) 1
c) $\frac{1}{2}$	d) ∞

---

(2) En funktion $y(t)$ har laplacetransformen

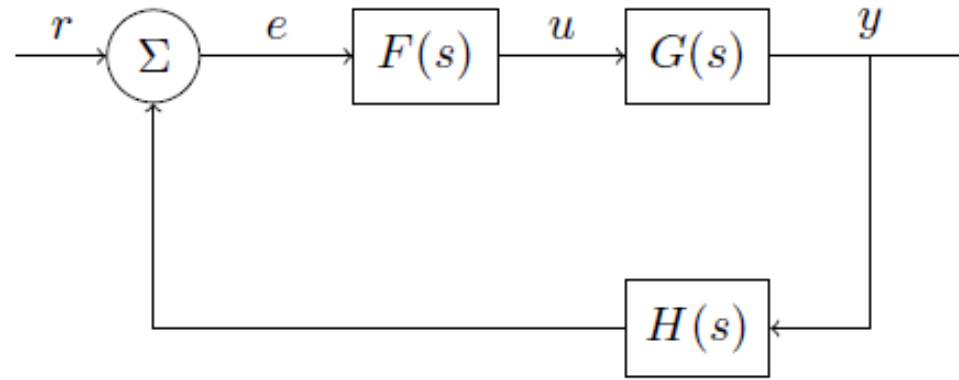
$$Y(s) = \frac{1}{s-2} + \frac{1}{s} - \frac{s}{(s+1)(s+2)}$$

Vad är funktionens utsignal när $t \rightarrow \infty$

a) 0	b) 1
c) ∞	d) Det går inte att säga med de kunskaper som kursen lärt ut.

Quiz

(3)

Vilket alternativ beskriver överföringsfunktionen mellan r och e ?

(a) $\frac{1}{1 + FGH}$

(b) $\frac{1}{1 - FGH}$

(c) $\frac{1}{FGH - 1}$

(d) 1